

UDRUGA STOČARA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE
Association of livestock breeders of Canton 10

Adresa: Blajburških žrtava 14; 80201 Livno, FBiH

ID broj: 4281342400004

e-pošta: udruga.stocara.hbz@gmail.com

Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
Hercegbosanske županije
Stjepana II Kotromanića 16
n/r Božo Perić, ministar

PREDMET: Uginuća goveda od bolesti bedrenice (antrax) u općini Grahovo

- Zahtjev za hitnim informiranjem javnosti i objavom mjera

Poštovani Ministre,

do članova Udruge stočara Hercegbosanske županije već desetak dana dolaze informacije o uginućima goveda u mjestu Kazanci u općini Grahovo zbog zarazne bolesti bedrenice.

Mjesto Kazanci u općini Grahovo gdje je prema glasinama u nekoliko dana uginulo 10 grla goveda nalazi se 19 kilometara zračne linije od Vrljke u Republici Hrvatskoj gdje se pojavila bedrenica i gdje je proglašen tzv. bedrenički distrikt.

Navodno se radi o uginućima goveda iz ekstenzivne proizvodnje gdje je širenje zaraze izrazito visoko i s niskom mogućnošću kontrole zbog slobodne ispaše na velikim površinama.

Posebno nas zabrinjava činjenica da ovakve informacije saznajemo neslužbenim kanalima i iz medija te da ne postoji nikakav oblik kriznog komuniciranja niti bilo kakve službene informacije niti upute od Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva HBŽ, a od slučaja je već navodno prošlo deset dana.

Poljoprivrednici nemaju niti osnovne informacije poput - gdje su granice bedreničkog distrikta, gdje se smije ići, gdje se ne smije ići, koji su rizici, koje su mjere zaštite i sprječavanja rizika širenja zaraze i slično.

Slijedom nedavnih sličnih događaja u Republici Hrvatskoj gdje se bolest bedrenica vrlo brzo raširila i gdje je u kratkom periodu uginulo stotinjak grla stoke, ovakva situacija stvara zabrinutost među poljoprivrednim proizvođačima i mještanima.

U blizini navedenog područja mnogi stočari, ratari i članovi udruge obrađuju zemlju, proizvode sijeno i hranu koje transportiraju diljem Županije i BiH za ishranu stoke. Također, neki poljoprivrednici u tom području kupuju stoku.

Zbog činjenice da se bolest bedrenice prenosi unosom hrane kontaminirane sporama bedrenice, posebno smo zabrinuti jer su se uginuća pojavila baš u sezoni koševine.

Od bolesti obolijevaju i divlje životinje koje mogu prenijeti zarazu. Livanjsko polje zbog nekorištenja i minski sumnjivog područja je koridor za potpuno neometano kretanje divljih životinja te je zbog toga visok rizik prijenosa bolesti na druga područja.

Zbog svega navedenog, Udruga stočara Hercegbosanske županije, a vjerujemo da su istog stava svi stanovnici Županije, izražava zabrinutost i nezadovoljstvo da se o ovakvo ozbiljnoj i važnoj temi šuti te da se ni na koji način ne informira javnost niti poljoprivredne proizvođače.

Neshvatljivo nam je da iz Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva nema nikakvih informacija o ovako važnoj temi i bolesti koja se – nedavno smo bili svjedoci – u Republici Hrvatskoj rasplamsala u roku od nekoliko dana.

Ovakva situacija zahtijeva koordinaciju svih nadležnih institucija i ozbiljno krizno komuniciranje kako bi se informirala javnost i uputilo poljoprivrednike kako postupati.

Stoga, pozivamo Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije da HITNO informira javnost o sljedećem:

1. Obavijesti javnost i poljoprivrednike o svim detaljima slučaja uginuća goveda i pojave bolesti.
2. Informira javnost što se točno dogodilo, gdje i kako?
3. Koje su poduzete mjere od strane nadležnih institucija?
4. Na kojim točno lokacijama i imanjima je potvrđena bolest?
5. Na koji način su zbrinuta uginula goveda s obzirom na to da je karakteristika bolesti takva da spore koje prenose bolest mogu preživjeti u tlu dugi niz godina?
6. Je li se bolest pojavila dovozom zaraženih grla u to područje ili su se grla zarazila od postojeće bolesti u tom području ili se bolest proširila iz obližnjeg bedreničkog distrikta u Republici Hrvatskoj? Na koji od navedenih scenarija se sumnja i ako se određeni od navedenih scenarija isključuju zašto se isključuju?
7. Je li uspostavljena komunikacija s nadležnim institucijama u RH s obzirom na to da se radi o pograničnom području uz postojeći bedrenički distrikt u RH?
8. Definira i objavi kartu zone bolesti i ograničenja (tzv. bedrenički distrikt).
9. Informira javnost i poljoprivredne proizvođače o riziku prijenosa bolesti na druge lokacije u HBŽ i šire.
10. Objave mjere i plan provedbe mjera za sprječavanje širenja zaraze.
11. Objave mjere, plan provedbe mjera i procjenu rizika za poljoprivredne proizvođače koji su bili u direktnom kontaktu sa zaraženim područjem – dijeljeni i/ili susjedni pašnjaci, kontakt goveda susjednih farmi i slično.
12. Objave mjere, plan provedbe mjera i procjenu rizika za poljoprivredne proizvođače koji su bili u indirektnom kontaktu sa zaraženim područjem – nabavka sijena, hrane i životinja iz područja visokog rizika zaraze kao i korištenje poljoprivredne mehanizacije iz zaraženog područja
13. Redovito informiraju javnost i poljoprivredne proizvođače o statusu saniranja žarišta bolesti, statusu širenja zaraze i statusu provođenja preventivnih mjera.
14. Jesu li za ovaj i slične slučajeve predviđena sredstva za adekvatnu naknadu štete u tržišnom iznosu oštećenim poljoprivrednim proizvođačima?

Od nadležnih institucija očekuje se preuzimanje odgovornosti te koordiniran, odgovoran i profesionalan pristup temeljen na najvišim standardima veterinarske struke kako bi se žarište izoliralo, bolest suzbila, eliminirao rizik širenja bolesti na okolna područja, zaštitilo stanovništvo te omogućio siguran rad poljoprivrednim proizvođačima čija imanja nisu pogođena zarazom.

Umjesto reaktivnog djelovanja i nadanja da se zaraza neće proširiti, zahtijevamo proaktivno djelovanje, stručnu prevenciju širenja zaraze i redovno informiranje javnosti.

Ovakva uginuća goveda i pojava bolesti nekome je možda samo naslov u novinama i tema uz kavu. Nama poljoprivrednicima ovakve situacije direktno utječu na poslovanje, investicije i egzistenciju.

Udruga stočara Hercegbosanske županije stoji na raspolaganju za svaki oblik suradnje i pomoći kako bismo zajedno prebrodili ovu izazovnu situaciju te kako bismo dali svoj doprinos razvoju sustava koji će nas efikasno štititi od ovakvih i sličnih situacija u budućnosti.

S poštovanjem,

Udruga stočara Hercegbosanske županije

/ Association of livestock breeders of Canton 10 /

Ilija Tatarović, predsjednik Udruge

Mate Omazić, potpredsjednik Udruge

Tomislavgrad, 1.9.2025.

NA ZNANJE:

1. Vlada Hercegbosanske županije - Uprava za inspekcijske poslove
2. Općine u HBŽ – svima
3. Zavod za hranu i veterinarstvo HBŽ
4. Veterinarske stanice u HBŽ – svima
5. Lovačke udruge u HBŽ – svima
6. Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
7. Ured za Veterinarstvo BiH
8. Veterinarski fakultet Univerziteta u Sarajevu
9. Medijima